

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 48/06-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., P., zastúpenej advokátkou JUDr. A. G., T., vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 a takto

rozhodol:

1. Základné právo obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 porušené bolo.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., trovy právneho zastúpenia 10 332 Sk (slovom desaťtisíc tristotridsaťdva

slovenských korún) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. A. G. do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 22. februára 2006 č. k. I. ÚS 48/06-9 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť D., spol. s r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd (v tomto prípade odvolací súd) rozsudkom č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 potvrdil v napadnutej časti rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 Cb 115/2005-48 z 31. mája 2005, ktorým tento priznal sťažovateľke z dôvodu poplatku z omeškania zaplataenie istiny 15 048,38 Sk (0,01 % denne z omeškania úhrady faktúr) namiesto zaplataenia istiny 59 201,13 Sk z dôvodu poplatku z omeškania v sadzbe 0,1 % denne z omeškania úhrady faktúr, ktoré boli S., B. (ďalej len „žalovaná“), vyúčtované za vydané lieky a zdravotnícke pomôcky pre jej poistencov na základe platných lekárskeých predpisov a poukazov.

Sťažovateľka poukazuje na to, že pri uplatňovaní svojho nároku vychádzala z § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskeých zdravotných poisťovní

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z. z.“), v znení platnom ku dňu rozhodovania krajského súdu. Podľa nej krajský súd rozhodol v rozpore s nálezom ústavného súdu „č. 396/2004 zo dňa 17. mája 2004“, z ktorého vyplýva, že sa vzťahuje na novelu zákona č. 273/1994 Z. z., t. j. na zákon č. 138/2003 Z. z., ktorý od 1. júna 2003 zmenil výšku poplatku z omeškania z 0,1 % za každý deň z omeškania na 0,01 % za každý deň z omeškania. Sťažovateľka poukázala na to, že toto novelizované ustanovenie § 38 ods. 4 zák. č. 138/2003 Z. z. stratilo účinnosť dňom 15. júla 2004, kedy bolo uverejnené rozhodnutie ústavného súdu v Zbierke zákonov.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľka tvrdí, že v čase podania žaloby okresnému súdu 31. decembra 2004 citované ustanovenie nebolo účinné a v čase vynesenia rozsudku krajského súdu už nebolo ani platné.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, aby ústavný súd zrušil citovaný rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal jej trovy konania vrátane DPH, spolu v sume 14 280 Sk.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: krajský súd listom predsedníčky JUDr. D. K. sp. zn. Spr. 3164/2006 zo 17. marca 2006 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom doručeným ústavnému súdu 6. apríla 2006.

2.1 Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedla: *«(...) ako orgánu riadenia a správy súdu mi neprislúcha vyjadrovať sa k procesnoprávnemu postupu sudcov v konkrétnych súdnych konaniach, usmerňovať ich, akým spôsobom majú v tom ktorom konaní postupovať, zaujímať svoj právny názor k veci, alebo akýmkoľvek spôsobom ich ovplyvňovať či už ide o postup v konaní alebo spôsob rozhodovania. (...) Z tohto dôvodu som Vašu žiadosť predložila priamo predsedníčke senátu „I Cob“ JUDr. A. R., ktorej vyjadrenie Vám v prílohe tohto prípisu zasielam.*

Zároveň Vám oznamujem, že Krajský súd v Bratislave ako účastník konania netrvá na ústnom pojednávaní o prijatej sťažnosti.»

Predsedníčka senátu „1 Cob“ sa k žiadosti ústavného súdu vyjadrila nasledovne:

„Rovnako ako súd prvého stupňa i konajúci senát odvolacieho súdu pri svojom rozhodovaní bral zreteľ na článok 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj na ustanovenie § 41a ods. 3 zák. č. 38/1993 Z. z. (...) a dospel k rovnakým právnym záverom a to takým, že v čase od nadobudnutia účinnosti zák. č. 138/2003 Z. z. až do uverejnenia Nálezu Ústavného súdu SR v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, prináležalo sťažovateľovi právo na poplatok z omeškania v sadzbe 0,01 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania bez ohľadu na to, kedy si toto právo uplatnil, teda či až po uverejnení Nálezu Ústavného súdu v Zbierke zákonov SR. Túto svoju úvahu oprel aj o tú skutočnosť (aj keď ju vo svojom rozhodnutí neuviedol), že právo žalobcu na účtovanie poplatku z omeškania vzniklo až prvým dňom omeškania so zaplatením jednotlivých faktúr, kedy v súdnom konaní sa mohol domáhať svojho práva nielen na zaplatenie istiny spočívajúcej vo vyúčtovaní hodnoty liekov a zdravotníckych pomôcok poistencom žalovaného, ale aj poplatku z omeškania, kedy bola zákonom č. 138/2003 Z. z. ustanovená sadzba tohto poplatku vo výške 0,01% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Naviac sme názoru, že účinky rozhodnutia Ústavného súdu SR majú účinky ex nunc, teda až po ich publikácii v Zbierke zákonov SR, ale nie spätne, teda ex tunc. Tento náš právny názor vychádza aj z čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý proklamuje právnosť štátu Slovenskej republiky a z judikatúry Ústavného súdu SR, z ktorých rovnako vyplýva, že princípom právnej istoty musí byť dôvera v účinný a platný právny predpis. Za takto prezentovaného právneho názoru a skutkového stavu veci sa domnievam, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.“

2. 2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedla: *„(...) vyjadrujem súhlas s tým, aby (...) Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.*

Pokiaľ ide o stanovisko k predmetným vyjadreniam, súhlasím so stanoviskom predsedníčky Krajského súdu v Bratislave.

Pokiaľ ide o vyjadrenie k sťažnosti predsedníčky senátu JUDr. A. R. s týmto nesúhlasím, pričom dôvod nesúhlasu je obsahom sťažnosti v tejto veci.

(...) poukazujem na to, že v čase vynesenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 223/2005 zo dňa 15. 12. 2005, nebolo ustanovenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/94 Z. z. v znení novely 138/2003 Z. z. ani účinné ani platné.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Keďže v konaní mohli byť dotknuté aj práva, resp. oprávnené záujmy žalovanej, doručil ústavný súd žalovanej podanú sťažnosť sťažovateľky, uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 48/06-9 z 22. februára 2006, vyjadrenia predsedníčky krajského súdu a predsedníčky senátu krajského súdu „1 Cob“, ako aj repliku právnej zástupkyne sťažovateľky s tým, že žalovaná má právo sa vo veci vyjadriť. Žalovaná prevzala prípis ústavného súdu z 11. mája 2006 spolu aj s prílohami 15. mája 2006, ale právo vyjadriť sa vo veci nevyužila.

II.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 vyplýva, že ním bol potvrdený v napadnutej časti rozsudok okresného súdu č. k. 42 Cb 115/2005-48 z 31. mája 2005, pričom žalovanej nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Rozsudkom okresného súdu č. k. 42 Cb 115/2005-48 z 31. mája 2005 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sťažovateľke 15 048,38 Sk, konanie v časti o zaplatenie 4 414,41 Sk bolo zastavené a vo zvyšnej časti bola žaloba sťažovateľky zamietnutá s tým, že účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania. Podľa právneho názoru krajského súdu v období od 1. júna 2003, keď nadobudlo účinnosť novelizované znenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. znižujúce denný poplatok z omeškania z 0,1 % na 0,01 %, do 15. júla 2004, keď bol v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnený nález ústavného súdu,

bolo treba aplikovať novelizované znenie citovaného ustanovenia, podľa ktorého bol denný poplatok z omeškania 0,01 %. Naproti tomu po 15. júli 2004 bolo potrebné vychádzať z pôvodného znenia citovaného ustanovenia, teda z denného poplatku z omeškania vo výške 0,1 %. Je to tak preto, že nález ústavného súdu nepôsobí spätne, pričom iný záver by odporoval princípu právnej istoty, teda jednému zo základných princípov právneho štátu, ako aj princípu ochrany dôvery občanov v právo podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Krajský súd preto v danej veci priznal za obdobie platnosti a účinnosti novelizovaného ustanovenia poplatok z omeškania iba v dennej výške 0,01 %.

Z nálezú ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/03 zo 17. mája 2004 vyplýva, že ústavný súd okrem iného vyslovil aj nesúladi ustanovenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy. Nález bol uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 396/04 Z. z. dňa 15. júla 2004.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl.125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom,

Podľa čl. 125 ods. 3 ústavy ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa čl. 125 ods. 6 ústavy rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh súd.

Podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie ak návrh podá (...) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (...).

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Podľa § 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde nález, ktorým sa zistil nesúlad právnych predpisov s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, vyhlási sa spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Nález je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 1 zákona o ústavnom súde právny predpis, jeho časti alebo niektoré jeho ustanovenia strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde stratou účinnosti, prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezu ústavného súdu sa neobnovuje platnosť právnych predpisov nimi zrušených; ak však išlo len o ich zmenu alebo o doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde ostatné právoplatné rozhodnutia vydané v občianskoprávnom alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných

súdiv sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Za výnimku z princípu, podľa ktorého výklad zákonov prislúcha predovšetkým všeobecným súdom, treba považovať viaceré ustanovenia zákona o ústavnom súde. V danom prípade ide o ustanovenia, z ktorých vyplývajú účinky nálezov ústavného súdu vydaných v konaní o súlade právnych predpisov.

Podľa právneho názoru sťažovateľky je povinnosťou všeobecného súdu aplikovať právny stav vzniknutý nálezom ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov, a to nielen v procesnoprávnom zmysle, ale aj z hľadiska hmotnoprávneho. To znamená, že hmotnoprávne účinky nesúladného ustanovenia sa uverejnením nálezu ústavného súdu anulujú *ex tunc*. V týchto prípadoch sa teda vychádza z toho, že hmotnoprávne účinky nesúladného ustanovenia sú nálezom ústavného súdu anulované od začiatku.

Oproti tomu podľa právneho názoru krajského súdu treba hmotnoprávne účinky nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov vykladať tak, že platia *ex nunc*, teda od momentu uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov. Preto nároky vzniknuté do momentu uverejnenia nálezu o nesúlade právnych predpisov sa riadia právnym stavom existujúcim dovtedy. Nový právny stav založený nálezom ústavného súdu sa vzťahuje iba na nároky vzniknuté od uverejnenia nálezu.

Z pohľadu ústavného súdu treba na úvod konštatovať, že v danej veci ide o kolíziu medzi princípom zachovávanía ústavnosti na jednej strane a princípom právnej istoty na strane druhej. Oba princípy sú súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Princíp zachovávanía ústavnosti sa realizuje v tomto prípade rozhodovaním ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Princíp právnej istoty sa prejavuje v dvoch smeroch. Jednak je založený na prezumpcii ústavnosti právnych predpisov (až do opačného rozhodnutia ústavného súdu) a jednak na právoplatných rozhodnutiach orgánov verejnej moci vychádzajúcich z prezumpcie ústavnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prednosť treba dať jednoznačne princípu ústavnosti, a to za súčasného spolupôsobenia určitých bŕzd daných princípom právnej istoty.

Ústava a zákon o ústavnom súde rozdeľujú problematiku hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu o súlade právnych predpisov na dve skupiny. Ide predovšetkým o prípady, ktoré boli do momentu uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov už právoplatne ukončené (judikované). Ďalej sú to prípady, ktoré vo chvíli uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov právoplatne ukončené ešte neboli.

1. Z ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde možno jednoznačne vyvodit', že v trestných veciach právoplatne skončených pred uverejnením nálezu o nesúlade právnych predpisov po uverejnení nálezu môže odsúdený požiadať o obnovu konania, ak bol nesúladný právny predpis podkladom právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Tým sa dosiahne, že jeho právoplatné odsúdenie za spáchanie trestného činu môže byť v rámci obnovy konania (ako následku nálezu o nesúlade) zrušené a môže dôjsť k priaznivejšiemu posúdeniu jeho konania, prípadne aj k jeho úplnému oslobodeniu spod žaloby. Rovnakú možnosť však zákon nedáva poškodenému v trestnom konaní, napríklad v situácii, keď došlo k právoplatnému oslobodeniu trestne stíhanej osoby v dôsledku aplikácie právneho predpisu, ktorý bol neskôr vyhlásený za nesúladný.

Možno konštatovať, že v trestnom konaní vo vzťahu voči právoplatne odsúdenej osobe hmotnoprávne následky nálezu o nesúlade uverejneného po právoplatnom odsúdení nastávajú jednoznačne ex tunc, nie teda iba od momentu uverejnenia nálezu. Vinu trestne stíhanej osoby možno po uverejnení nálezu znova posudzovať, a to už vo svetle nálezu o nesúlade.

Z ustanovenia § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že právoplatné rozhodnutia vydané v občianskoprávnom a správnom konaní pred uverejnením nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov po uverejnení nálezu zostávajú síce nedotknuté, avšak povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať. Uvedené ustanovenie však neposkytuje žiadnu ochranu tomu účastníkovi

občianskoprávneho alebo správneho konania, ktorý bol v konaní neúspešný, teda uplatnený nárok mu vzhľadom na aplikáciu nesúladného právneho predpisu nebol priznaný, resp. nebol priznaný v celom rozsahu.

Aj tu možno konštatovať, že hmotnoprávne účinky nálezu o nesúlade pôsobia *ex tunc*. Aj keď nedochádza k obnove právoplatne skončeného konania, pokiaľ povinný subjekt do uverejnenia nálezu uloženú povinnosť nesplnil, stáva sa táto nevymáhateľnou proti vôli povinného subjektu.

2. Hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania *ex tunc*. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú *ex tunc* vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a *fortiori* musí to tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovávanía ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty.

Ústavný súd považuje za potrebné v tejto súvislosti spomenúť, že podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy a § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde môže podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov aj všeobecný súd, a to v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Ak totiž všeobecný súd dospeje k záveru, že právny predpis, ktorý by mal v konkrétnej prejednávanej veci aplikovať, nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily, má možnosť vylúčiť aplikáciu takéhoto nesúladného právneho predpisu prostredníctvom ústavného súdu, ktorý môže nesúlad právneho predpisu vysloviť. Následkom nálezu ústavného súdu by teda logicky vzaté malo byť, že všeobecný súd daný právny predpis nebude pri rozhodovaní veci aplikovať. Pri právnom názore, aký zastáva krajský súd, nemalo by oprávnenie všeobecného súdu podať návrh na vyslovenie nesúladu žiaden konkrétny praktický význam. Hoci by ústavný súd nesúlad predpisu vyslovil, nič by sa tým nezmenilo na hmotnoprávnom posúdení konkrétnej veci, lebo posudzované nároky

vznikli ešte v čase, keď bol tento predpis platný a účinný a vzťahovala sa naň prezumpcia ústavnosti.

Možno urobiť záver, že interpretácia hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov, ktorú zastáva krajský súd, je arbitrárna. Je totiž v zrejmom rozpore s ústavnou a zákonnou úpravou.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné vysloviť, že rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 223/2005-71 z 15. decembra 2005 podľa § 56 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľke vznikli v súvislosti s jej zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. A. G. Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila a vyúčtovala trovy za právne zastúpenie v celkovej výške 14 280 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovení z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Sťažovateľke patrí náhrada trov za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2006 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnému súdu a spísanie stanoviska k vyjadreniu krajského súdu zo 4. apríla 2006) v sume 8 190 Sk a trojnásobok režijného paušálu v sume 492 Sk. Ústavný súd tak sťažovateľke priznal náhradu trov v celkovej sume 8 682 Sk. Po zvýšení tejto sumy o 19 % dane z pridanej hodnoty (1 649, 58 Sk) predstavuje náhrada trov

právneho zastupovania sumu 10 331,58 Sk, po zaokrúhlení 10 332 Sk tak, ako je to uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006